

Товстуха Олеся Миколаївна

кандидат педагогічних наук, доцент

доцент кафедри психології

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

м.Лубни, Україна

aleksa.lnu@gmail.com

<http://orcid.org/0000-0001-7998-1208>

КРИТЕРІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДО РОБОТИ З ВЕТЕРАНАМИ ВІЙНИ ТА ЧЛЕНАМИ ЇХ СІМЕЙ

Анотація. Сучасні виклики, зумовлені збройною агресією та наслідками воєнних дій, потребують від фахівців соціальної сфери спеціальних знань, умінь і професійних якостей, які виходять за межі традиційних освітніх програм. Мета дослідження – визначення та обґрунтування критеріїв професійної підготовки фахівців соціальної сфери до роботи з ветеранами війни та членами їх сімей. На основі аналізу сучасних наукових джерел, виокремлено та охарактеризовано п'ять ключових критеріїв професійної підготовки: ціннісно-мотиваційний (ціннісне ставлення до професії, мотивація до ефективної допомоги, готовність до саморозвитку), когнітивний (система знань про сутність, методи й технології соціальної роботи з ветеранами та членами їх сімей, знання етичних норм і соціальної політики), операційно-діяльнісний (сформовані професійні вміння й навички організації соціальної підтримки на різних рівнях, здійснення інтервенцій, ведення документації), індивідуально-особистісний (розвинені особистісні та психологічні якості), оцінно-рефлексивний (здатність до критичного аналізу професійної діяльності, конструктивного прийняття зворотного зв'язку, рефлексії власних ресурсів). Отримані результати мають практичне значення для формування ефективної системи підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери, яка відповідатиме реальним потребам ветеранів війни та їхніх сімей.

Ключові слова: професійна підготовка, критерії, показники, соціальна робота, ветерани війни, сім'ї військовослужбовців, професійна готовність.

Вступ. Загальна ситуація в Україні та інших країнах, що переживають конфлікти, демонструє необхідність розвитку навчальних програм для соціальних працівників, які б відповідали викликам, пов'язаним з роботою з ветеранами та їх сім'ями. Важливою складовою цієї підготовки є не тільки знання соціальних, психологічних та правових аспектів, а й вміння працювати в умовах стресу та емоційного навантаження, характерних для осіб, які пережили війну. Вивчення та аналіз критеріїв, які визначають якість цієї професійної підготовки, дозволить покращити підходи до навчання фахівців соціальної сфери та підвищити ефективність їх діяльності на практиці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема визначення критеріїв розвитку професійних та особистісних компетентностей здобувачів вищої освіти є предметом активного наукового пошуку. Так, у наукових розвідках С. Гончаренка підкреслено важливість розробки науково обґрунтованих критеріїв оцінювання педагогічних досліджень [1]. Розширення досліджень відбувається у напрямі вивчення здатності до психічної саморегуляції [2], діагностувальної компетентності майбутніх фахівців [3; 4]. Дослідники зосереджують увагу на розробці показників професійної компетентності [5; 6].

Особливу увагу в сучасних дослідженнях приділено проблемі соціально-педагогічної роботи та професійного становлення фахівців соціальної сфери. Так, у монографії Н.Олексюк [7] розкрито особливості соціально-педагогічної роботи з сім'ями військовослужбовців; у працях М.Кузьміної та О.Морено узагальнено погляди вітчизняних науковців на феномен розвитку професійної компетентності фахівців соціальної сфери [8; 9]; дослідження Я.Юрків розкриває зміст і критерії професійної підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників до роботи з уразливими категоріями населення [10].

Проте у вітчизняній науці недостатньо досліджено питання професійної підготовки фахівців соціальної сфери до роботи з цією категорією осіб, зокрема

критеріальна база професійної готовності потребує уточнення й систематизації.

Метою статті є визначення та обґрунтування критеріїв професійної підготовки фахівців соціальної сфери до роботи з ветеранами війни та членами їх сімей. **Методи дослідження:** аналіз спеціалізованої літератури, систематизація та узагальнення наукових підходів до визначення поняття «критерій», порівняльний аналіз концепцій професіоналізму та професійної компетентності, логіко-теоретичне узагальнення.

Виклад основного матеріалу. У когорті академічної спільноти термін «критерій» немає однозначного трактування, оскільки його зміст варіюється залежно від галузі знань. Так, С.Гончаренко під критерієм розуміє «правило, згідно з яким виносять оцінку, вибір після вимірювання» [1, с.3]; О.Фурс – «ознаку певного досліджуваного явища, що дає змогу з'ясувати його різні якісні аспекти, сприяє визначенню його сутності, дає змогу конкретизувати основні прояви та їх порівняно об'єктивно оцінювати» [2, с.138]; О.Дубровська – «мірило, за допомогою якого оцінюється рівень заданих цілей, проявом якого є сформованість діагностувальної компетентності майбутніх фахівців [3, с.72]; А.Федорук – ознака, на основі якої проводиться оцінювання; засіб перевірки; мірило оцінювання [4, с.223].

Більшість науковців схильні розділяти критерії професіоналізму та професійної компетентності на дві основні категорії.

1. **Об'єктивні критерії**, що відображають рівень відповідності працівника професійним вимогам (зовнішні показники успішності професійної діяльності, якість виконаної роботи, надійність, статус у колективі, рівень міжособистісної взаємодії, соціальна позиція фахівця; внутрішні та процесуальні характеристики, які демонструють рівень професійної підготовки та розвиток ключових якостей (швидкість, точність виконання завдань, відсутність помилок, повнота й самостійність у реалізації діяльності, здатність до творчості, узагальнення і засвоєння знань,

відповідність виконуваної роботи професійним стандартам).

2. *Суб'єктивні критерії* стосуються внутрішнього ставлення спеціаліста до професії: наскільки він задоволений вибором професійного шляху, умовами праці та досягненнями; як ідентифікує себе з професійною роллю; яке має уявлення про себе як про суб'єкта фахової діяльності. Ці критерії тісно пов'язані з психологічним комфортом, рівнем самореалізації та самоактуалізації, а також із суб'єктивною оцінкою власної відповідності професійній ролі [5, с.152–153].

І. Грязнов [6] пропонує ще одну *класифікацію* критеріїв оцінки результатів педагогічної діяльності та дослідження, поділяючи їх на критерії процесу та критерії результату.

Критерії процесу акцентують на характері змін, що відбуваються безпосередньо в ході педагогічного процесу. Вони орієнтують дослідника або практичного педагога на аналіз самого процесу навчання, виховання або соціально-психологічної взаємодії, тобто на те, як саме відбуваються перетворення, чи є ознаки переходу на новий якісний рівень. Такі критерії дають змогу виявити динаміку, тенденції, етапність змін. Наприклад, вони можуть включати аналіз активності учнів на заняттях, зростання рівня залученості у спільну діяльність, розвиток самостійності в прийнятті рішень чи появу рефлексивного ставлення до навчання. Критерії процесу важливі тоді, коли дослідник прагне оцінити не тільки фінальний результат, а й логіку, послідовність та ефективність самого педагогічного впливу.

Критерії результату спрямовані на підсумкову оцінку змін, що відбулися з учасниками педагогічного процесу. Вони передбачають аналіз того, наскільки були досягнуті поставлені цілі, і фокусуються на результатах розвитку особистості: її знаннях, уміннях, якостях, поведінкових проявах, характерологічних змінах, соціальних установках тощо. Наприклад, до таких критеріїв належать сформованість громадянських цінностей, розвиток емпатії, відповідальності, покращення міжособистісної взаємодії, зниження рівня агресивності або тривожності.

Поняття «критерій» у контексті професійної підготовки фахівців соціальної сфери є узагальненою, об'єктивною ознакою, що дозволяє оцінити якісні характеристики підготовки, відповідність її результатів поставленим цілям і завданням. Важливим етапом у процесі формування професійної підготовки фахівців соціальної сфери до роботи з ветеранами війни та членами їх сімей є визначення чітких критеріїв, основних структурних компонентів професійної підготовки. Це дозволяє не лише об'єктивно оцінити рівень підготовленості майбутніх фахівців, а й забезпечити цілеспрямоване вдосконалення освітнього процесу, орієнтованого на специфіку потреб цільової категорії.

У цьому контексті актуальним є виокремлення ключових компонентів професійної підготовки, їх структурна характеристика та операціоналізація через відповідні критерії та показники.

Українська наука вже накопичила певний досвід у сфері наукового обґрунтування критеріїв та індикаторів оцінювання ефективності професійної діяльності. Н.Олексюк є авторкою одного з небагатьох дисертаційних досліджень, що розкривають зміст соціальної роботи з військовослужбовцями та членами їх сімей. Спираючись на погляди В.Загвязинського щодо принципів розробки соціального інструментарію, дослідниця сформулювала основні вимоги до оцінки результативності й виявлення тих критеріїв, за якими варто визначати ефективність системи соціальної роботи з сім'ями військовослужбовців, суть яких полягає в наступному: повинні співвідноситись з об'єктом, метою і типом оцінки; критерії слід ви-

бирати спільно з тими особами, які беруть участь у забезпеченні соціального захисту та підтримки сім'ї військовослужбовця ЗСУ; необхідно вибирати з урахуванням структури науково-технологічного забезпечення; треба зіставляти із стандартами, вибраними для програми; повинні бути визначені для всіх різновидів забезпечення; наявність можливості перевірити обрані критерії [7, с.325].

У наукових розвідках нерідко застосовується підхід, згідно з яким складність процесу передбачає наявність складної та багаторівневої системи критеріїв для його оцінювання. Разом із тим погоджуємося з позицією І.Грязнова [6], який підкреслює, що хоча така логіка є виправданою, вона водночас характеризується складністю реалізації та низькою практичною доцільністю. Вчений вважає, що прагнення охопити всі аспекти діяльності в межах єдиної системи критеріїв не тільки неможливе, але й недоцільне. Натомість доцільніше обмежити кількість оцінювальних показників, зосередившись на ключових, принципових позиціях. Поділяючи цю думку, наголошуємо також на важливості зрозумілості таких показників для фахівців соціально-педагогічної сфери. Критерії та їх індикатори мають бути чітко визначеними та реалізованими у вигляді доступних методик, придатних для практичного використання.

Під професійною підготовкою фахівців соціальної сфери до роботи з ветеранами війни та членами їх сімей ми розуміємо цілеспрямований процес формування у здобувачів вищої освіти комплексу загальних і професійних компетентностей в сукупності цінностей, знань, умінь, навичок, індивідуально-особистісних якостей для здійснення ефективної професійної діяльності з ветеранами війни та членами їх сімей у подоланні соціальних наслідків бойового досвіду, адаптації до мирного життя та інтеграції в суспільство.

Як влучно зауважує М.Кузьміна, компетенції фахівця соціальної сфери змінюються з плином часу. Подібна трансформація зумовлена як зміною соціокультурного контексту, так і стрімким науково-технічним прогресом. У цьому зв'язку особливого значення набуває переорієнтація пріоритетів у формуванні професійних компетентностей майбутніх фахівців соціальної сфери, що реалізується через упровадження компетентісно орієнтованого навчання у закладах вищої освіти [8, с.83].

Спираючись на вищеокреслені тези та наукові розвідки О.Морено [9] та Я.Юрків [10], у структурі професійної підготовки фахівців соціальної сфери до роботи з ветеранами війни та членами їх сімей, було визначено такі *критерії*: ціннісно-мотиваційний, когнітивний, операційно-діяльнісний, індивідуально-особистісний, оцінно-рефлексивний, далі визначимо показники до кожного критерію.

Ціннісно-мотиваційні критерії об'єднує в собі відразу два аспекти цінності та мотивація, які взаємопов'язані та важливі для ефективної роботи фахівця соціальної сфери, особливо у контексті роботи з ветеранами війни та членами їх сімей. Саме тому показниками ціннісно-мотиваційного критерію визначаємо: ціннісне ставлення до вищої освіти та професії, соціальної роботи як сфери діяльності, ветеранів війни та членів їх сімей як категорії клієнтів; мотиваційну спрямованість на ефективне надання соціальної підтримки та розв'язання соціальних проблем клієнтів; потребу в саморозвитку та постійному підвищенні професійної компетентності через опанування нових методик соціальної роботи та участь у тренінгах і практичних заходах.

Показниками *когнітивного критерію* є сформована система знань щодо: сутності, мети, принципів, завдань, методів та технологій соціальної роботи з ветеранами війни та членами їх сімей; інтегровано-предметних знань про специфіку соціально-психоло-

гічної, психолого-педагогічної, соціально-культурної, соціально-адвокаційної, медико-соціальної роботи з ветеранами війни та членами їх сімей; основні напрями розвитку соціальної політики та соціально-го захисту ветеранів війни та членів їх сімей; етичних стандартів професії та вміння застосовувати їх у ситуаціях, що потребують складних рішень; державних і недержавних програм реабілітації, інтеграції, соціального супроводу ветеранів війни та членів їх сімей, а також знання структури й повноважень відповідних установ тощо.

Показниками *операційно-діяльнісного критерію*, як елемента оцінювання фахової компетентності у майбутніх фахівців соціальної сфери, є сформовані вміння та навички, а саме фахівці соціальної сфери у роботі з ветеранами війни та членами їх сімей мають уміти здійснювати комплексний аналіз соціальної ситуації ветеранів війни та членів їх сімей з урахуванням потреб, індивідуальних характеристик, доступних ресурсів, шляхом синтезу даних із різних джерел; організовувати роботу на індивідуальному, груповому та масовому рівнях; проводити інтервенції, забезпечуючи індивідуальний соціальний супровід від первинної оцінки до моніторингу результатів; адаптувати соціальні, соціально-педагогічні та соціально-психологічні технології до індивідуальних потреб ветеранів війни та членів їх сімей; забезпечувати комплексну комунікацію й підтримку ветеранів війни та членів їх сімей через фасилітацію, медіацію, адресну допомогу та партнерську співпрацю; оформлювати, систематизувати та вести професійну документацію, забезпечуючи облік, звітність та прозорість діяльності.

Показниками *індивідуально-особистісного критерію* професійної підготовки фахівців соціальної сфери до роботи з ветеранами війни є сформований комплекс психологічних якостей (цілеспрямованість, емпатійність, оптимізм, асертивність, комунікативність, толерантність, резильєнтність, креативність, психологічна чутливість, самоконтроль та ін.); психічних якостей (концентрація уваги, аналітичне, критичне та прогностичне мислення, когнітивна емпатія, саморегуляція, емоційна стабільність, ментальна

гнучкість, здатність до навчання та ін.); фізіологічних якостей (витривалість, стресостійкість, сенсорна та слухова чутливість, зорово-моторна координація, відновлюваність, працездатність та ін.).

З огляду на недостатній рівень інституціоналізованого та практичного досвіду у сфері соціальної роботи з ветеранами війни та членами їх сімей, особливого значення у професійній підготовці фахівця соціальної сфери набуває *оцінно-рефлексивний критерій*, діагностувати його можна за наступними показниками: здатність до критичного аналізу власної професійної діяльності й готовність визнавати власні помилки, перетворюючи їх на ресурс професійного зростання; здатність до конструктивного прийняття зворотного зв'язку (відкритість до оцінки з боку колег, супервізорів, клієнтів); рефлексія власних внутрішніх ресурсів та їхнього впливу на професійну практику.

Висновки. Отже, наукова розвідка була присвячена обґрунтуванню необхідності визначення чітких критеріїв професійної підготовки фахівців соціальної сфери до роботи з ветеранами війни та членами їхніх сімей. На основі аналізу наукових джерел, авторського погляду та вимог сьогодення було виокремлено п'ять ключових критеріїв, що визначають якість професійної підготовки фахівця соціальної сфери до роботи з ветеранами війни та членами їх сімей, серед яких: ціннісно-мотиваційний (ставлення до професії та мотивація надавати ефективну допомогу), когнітивний (знання про методи, технології та етичні норми соціальної роботи), операційно-діяльнісний (сформовані професійні вміння й практичні навички соціальної підтримки ветеранів війни та членів їх сімей) індивідуально-особистісний (розвиток особистісних рис та психологічної стійкості фахівця), оцінно-рефлексивний (здатність до критичного аналізу професійної діяльності та саморефлексії). Подальші наукові пошуки передбачають зосередження уваги на визначенні рівнів прояву критеріїв, що дозволить створити більш чітку та обґрунтовану модель професійної підготовки фахівців соціальної сфери, орієнтовану на специфіку роботи з ветеранами війни та членами їх сімей.

Конфлікт інтересів. Автори підтверджують відсутність фінансових, особистих чи інших інтересів, що можуть розглядатися як потенційний конфлікт інтересів щодо публікації цієї статті.

Фінансування. Робота виконана за відсутності фінансової підтримки з боку будь-яких організацій.

Доступність даних. Це теоретичне дослідження не передбачає використання додаткових наборів даних.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту не використовувались при написанні цієї роботи.

Список використаної літератури

1. Гончаренко С.У. Про критерії оцінювання педагогічних досліджень. Шлях освіти. 2004. №1. С.2–6.
2. Фурс О.Й. Критерії та показники діагностування розвиненості здатності до психічної саморегуляції здобувачів освіти. Збір. матеріалів регіонального науково-практичного семінару «Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки кваліфікованих робітників в умовах воєнного стану» (15 червня 2023 р.). Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2023. С.138–142.
3. Дубровська О.М. Вимірювання сформованості діагностувальної компетентності майбутніх фахівців фізичної підготовки і спорту: критерії та показники. Військова освіта. 2022. №2(46). С.70–79.
4. Федорук А.Л. Критерії та показники готовності майбутнього вчителя інформатики до роботи в класах фізико-математичного профілю. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г.Шевченка: науковий часопис. Чернігів: ЧНПУ, 2015. №130. С.223–227.
5. Іванова С.В. Критерії та показники розвитку професійної компетентності вчителів біології в закладах післядипломної педагогічної освіти. Вісник Житомирського державного університету ім. І.Франка. 2010. Вип.52. С.152–156.
6. Грязнов І. О. Визначення критеріїв та рівнів моральної вихованості курсантів вищих військових навчальних закладів. Збірник наукових праць Нац. акад. прикордон. військ України ім. Б.Хмельницького, 2002. №22, ч.ІІ. С.46–51.
7. Олексюк Н.С. Соціально-педагогічна робота з сім'ями військовослужбовців в умовах реформування Збройних Сил України: монографія. Київ: Видавничий дім «Слово», 2011. 304 с.
8. Кузьміна М.О. Феномен розвитку професійної компетентності соціальних працівників у дослідженнях вітчизняних науковців. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2020. №2(47). С.79–84.
9. Моренко О. Критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх соціальних працівників до професійного самовдосконалення. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2018. №10. С.119–131.

10. Юрків Я.І. Ціле-результативний компонент системи професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів та соціальних працівників до роботи із вразливими категоріями населення. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2022. Вип. 1. С. 328–332.

References

1. Honcharenko, S.U. (2004). Pro kryterii otsiniuvannya pedahohichnykh doslidzhen [On the criteria for evaluating pedagogical research]. *The Way of Education*, 1, 2–6. [in Ukrainian].
2. Furs, O.Y. (2023). Kryterii ta pokaznyky diahnostuvannya rozvyvenosti zdatsnosti do psykhičnoi samorehuliatcii zdobuvachiv osvity [Criteria and indicators for diagnosing the development of students' ability to mental self-regulation]. *Proceedings of the Regional Scientific and Practical Seminar – Psychological and Pedagogical Support of Vocational Training of Skilled Workers in the Conditions of Martial Law* (pp. 138–142). BINPO DZVO «UMO» NAPS. [in Ukrainian].
3. Dubrovska, O.M. (2022). Vymiruvannya sformovanosti diahnostuvanoi kompetentnosti maibutnykh fakhivtsiv fizychnoi pidhotovky i sportu: kryterii ta pokaznyky [Measuring the formation of diagnostic competence of future physical training and sports specialists: criteria and indicators]. *Military Education*, 2 (46), 70–79. [in Ukrainian].
4. Fedoruk, A.L. (2015). Kryterii ta pokaznyky hotovnosti maibutnoho vchytelia informatyky do roboty v klasakh fizyko-matematychnoho profilu [Criteria and indicators of readiness of the future computer science teacher to work in physics and mathematics profile classes]. *Bulletin of T.H. Shevchenko Chernihiv National Pedagogical University*, 130, 223–227. [in Ukrainian].
5. Ivanova, S.V. (2010). Kryterii ta pokaznyky rozvytku profesiinoi kompetentnosti vchyteliv biolohii v zakladakh pisliadyplomnoi pedahohichnoi osvity [Criteria and indicators of the development of professional competence of biology teachers in postgraduate pedagogical education institutions]. *Bulletin of I. Franko Zhytomyr State University*, 52, 152–156. [in Ukrainian].
6. Hriaznov, I.O. (2002). Vyznachennia kryteriiv ta rivniv moralnoi vykhovanosti kursantiv vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladiv [Determining the criteria and levels of moral education of cadets of higher military educational institutions]. *Scientific Proceedings of the B. Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Forces of Ukraine*, 22(II), 46–51. [in Ukrainian].
7. Oleksiuk, N.S. (2011). *Sotsialno-pedahohichna robota z sim'iamy viiskovosluzhbovtiv v umovakh reformuvannya Zbroinykh Syl Ukrainy* [Socio-pedagogical work with military families in the context of the Armed Forces reform]. Slovo. [in Ukrainian].
8. Kuzmina, M.O. (2020). Fenomen rozvytku profesiinoi kompetentnosti sotsialnykh pratsivnykiv u doslidzhenniakh vitchyznianskykh naukotsiv [The phenomenon of the development of professional competence of social workers in the research of Ukrainian scientists]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: «Pedagogy. Social Work»*, 2(47), 79–84. [in Ukrainian].
9. Moreno, O. (2018). Kryterii, pokaznyky ta rivni sformovanosti hotovnosti maibutnykh sotsial'nykh pratsivnykiv do profesiinoho samovdoskonalennia [Criteria, indicators and levels of readiness of future social workers for professional self-improvement]. *Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*, 10, 119–131. [in Ukrainian].
10. Yurkiv, Ya.I. (2022). Tsile-rezultatyvnyi komponent systemy profesiinoi pidhotovky maibutnykh sotsial'nykh pedahohiv ta sotsial'nykh pratsivnykiv do roboty iz vrazlyvymy katehoriiami naselennia [Target-result component of the system of professional training of future social pedagogues and social workers for work with vulnerable categories of the population]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: «Pedagogy. Social Work»*, 1, 328–332. [in Ukrainian].

Статус статті: Отримано: 12.09.2025 Прийнято: 16.10.2025 Опубліковано: 30.10.2025

Tovstukha Olesya

PhD in Pedagogy, Associate Professor
Associate Professor of the Department of Psychology
Luhansk Taras Shevchenko National University, Lubny, Ukraine

CRITERIA FOR PROFESSIONAL TRAINING OF SOCIAL WORK SPECIALISTS TO WORK WITH WAR VETERANS AND THEIR FAMILY MEMBERS

Abstract. Contemporary challenges caused by armed aggression and the consequences of military actions require specialists in the field of social work to possess specific knowledge, skills, and professional qualities that go beyond the scope of traditional educational programs. These challenges highlight the urgent need to modernize the system of professional training for future social workers in order to adequately respond to the complex demands of war veterans and their families. The purpose of this study is to identify and substantiate the criteria for the professional training of social work specialists to work with war veterans and members of their families. Based on the analysis of contemporary scientific sources, five key criteria of professional preparation have been distinguished and characterized. The value-motivational criterion includes a professional value orientation, motivation for effective assistance, and readiness for continuous self-development. The cognitive criterion encompasses a system of knowledge about the essence, methods, and technologies of social work with veterans and their families, as well as an understanding of ethical standards and social policy. The operational-activity criterion refers to well-developed professional skills and competencies in organizing social support at different levels, conducting interventions, and maintaining professional documentation. The individual-personal criterion is reflected in the development of personal and psychological qualities that ensure resilience and adaptability in practice. Finally, the evaluative-reflective criterion involves the ability to critically analyze professional activities, constructively accept feedback, and reflect on personal resources for further professional growth. The results of the study have important practical implications. They provide the basis for designing an effective and comprehensive system of professional training for future social workers, one that corresponds to the real and pressing needs of war veterans and their families while also addressing the broader social and psychological challenges of post-war recovery.

Key words: professional training, criteria, indicators, social work, war veterans, military families, professional readiness.